

Η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος.

Γράφει ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος.

Ο Απόστολος Παύλος, αγαπητοί αδελφοί, μιλώντας κάποτε στους Πρεσβυτέρους της Εκκλησίας της Εφέσου, τους είπε ότι γνωρίζει καλά ότι μετά την αναχώρησή του θα εισβάλλουν ανάμεσά τους άγριοι λύκοι, οι οποίοι δεν θα λυπηθούν το ποίμνιο, και έτσι από τα μέλη της Εκκλησίας θα βγούν άνθρωποι που θα μιλούν διεστραμμένα για να αποσπάσουν τους μαθητές και να τους έχουν μαζί τους (Πρ. κ΄, 29-30).

Αυτό φάνηκε σε όλους τους αιώνες στην ιστορία και τον βίο της Εκκλησίας, αφού εμφανίσθηκαν διάφοροι αιρετικοί, οι οποίοι κατέληξαν σε αντορθόδοξες διδασκαλίες και δημιούργησαν προβλήματα στην Εκκλησία του Χριστού.

Ο διάβολος πάντοτε πολεμά την Εκκλησία, μισεί το πρόσωπο του Χριστού και θέλει να αλλοιώσει την διδασκαλία Του. Μέσα από την προοπτική αυτήν πρέπει να βλέπη κανείς τις αιρέσεις.

Είναι αλήθεια ότι οι αιρετικοί χρησιμοποιούσαν την φιλοσοφία και τον στοχασμό για τα θεολογικά θέματα, αλλά το πρόβλημα είναι ότι δεν είχαν καθαρή καρδιά μέσα στην οποία ενεργεί ο Θεός, κατά τον μακαρισμό του Χριστού: «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά, ότι αυτοί τον Θεόν όψονται»

(Ματθ. ε΄, 8), οπότε μέσα από ακάθαρτη καρδιά ενεργούν οι δαίμονες. Έτσι, στο τέλος η αίρεση είναι δαιμονική ενέργεια.

Τον 8ο αιώνα μ.Χ. εμφανίσθηκε μια άλλη αίρεση, η λεγομένη εικονομαχία, η οποία στρεφόταν εναντίον της αγιογραφήσεως των ιερών εικόνων. Οι Χριστιανοί αγιογραφούσαν τις εικόνες του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων και τις ασπάζονταν, ζητώντας την Χάρη από τον Χριστό. Όμως, οι Νεστοριανοί, οι Παυλικιανοί, οι Μονοφυσίτες απέρριπταν την προσκύνηση των ιερών εικόνων, γιατί είχαν πρόβλημα με την ανθρωπίνη φύση του Χριστού, για τους δικούς του ο καθέννας λόγους.

Έτσι, ο Αυτοκράτωρ Λέων ο Γ΄ ο Ίσαυρος εξέδωσε το 726 και το 730 μ.Χ. δύο διατάγματα εναντίον των ιερών εικόνων και απαγόρευσε την προσκύνησή τους. Αυτό έκανε αργότερα και ο Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Κοπρώνυμος. Εναντίον αυτών των αποφάσεων αγωνίσθηκαν οι ορθόδοξοι Πατέρες, γιατί γνώριζαν από την πείρα τους για την μεγάλη δύναμη του Χριστού, της Θεοτόκου και των αγίων, που εικονογραφούνται, και την αξία των εικόνων.

Το έτος 787 μ.Χ. συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος, με απόφαση της Αυτοκράτειρας Ειρήνης της Αθηναίας και του υιού της Κωνσταντίνου, στην οποία προήδρευσε ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ταράσιος. Η Σύνοδος αυτή ακύρωσε την εικονομαχική Σύνοδο που έγινε το 754 μ.Χ. επί Κωνσταντίνου Κοπρωνύμου, αναθεμάτισε τους αιρετικούς εικονομάχους και κατοχύρωσε την ορθόδοξη διδασκαλία για τις ιερές εικόνες.

Η Οικουμενική αυτή Σύνοδος στηρίχθηκε στην διδασκαλία του Μεγάλου Βασιλείου, του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανού και κυρίως του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού. Σύμφωνα με την ορθόδοξη διδασκαλία, άλλο είναι η αληθινή λατρεία, που αποδίδεται μόνον στον Θεό, την «θεία φύση», και όχι στις εικόνες και τους αγίους, και άλλο είναι η τιμητική προσκύνηση που αποδίδεται στις ιερές εικόνες. Και μάλιστα η τιμητική αυτή προσκύνηση διαβαίνει στο πρωτότυπο. Αυτό σημαίνει ότι όταν ασπαζόμαστε τις ιερές εικόνες δεν προσκυνάμε την ύλη από την οποία είναι κατασκευασμένες, αλλά την υπόσταση του εικονιζομένου, δηλαδή αυτόν που εικονίζεται.

Η ορθόδοξη εικόνα διδάσκει το μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Υιού και Λόγου του Θεού, η δε άρνηση της τιμητικής προσκυνήσεως της εικόνας του Χριστού, στην πραγματικότητα είναι άρνηση της ενανθρωπήσεώς Του. Ακόμη, οι άγιοι εικονίζονται και τιμώνται, διότι είναι μέλη του Σώματος του Χριστού και μέσα τους έχουν την Χάρη του Θεού. Οι δε εικόνες λειτουργούν ως φορείς της θείας Χάριτος, κατά τον τρόπο που η ανθρώπινη φύση του Χριστού ενεργούσε τα της θείας φύσεως του Λόγου. Γι' αυτό και θαυματουργούν. Αυτή, με λίγα λόγια, είναι η θεολογία των ιερών εικόνων, στην πραγματικότητα είναι η θεολογία της ενανθρωπήσεως του Χριστού, όπως ομολογήθηκε στις Οικουμενικές Συνόδους, και των αγίων ως μέλη του ενδόξου Σώματός Του.

Το επίσης σημαντικό στην Σύνοδο αυτή είναι ότι γίνεται λόγος για το ότι ο Χριστός ενυμφεύθη την αγία Εκκλησία, είναι μαζί με τους Μαθητές Του στους αιώνες, στους οποίους χάρισε το Φως της επιγνώσεώς Του, και τους ελύτρωσε από το σκοτάδι της ειδωλικής μανίας. Και όμως από την δωρεά αυτή και την παράδοση της Εκκλησίας απομακρύνθηκαν οι αιρετικοί παρασυρόμενοι από τον απατεώνα εχθρό.

Αυτά και άλλα πολλά δείχνουν την διαφορά μεταξύ των αγίων Πατέρων και των αιρετικών. Γι' αυτό στην Σύνοδο αυτή αναθεματίζονται όλοι οι αιρετικοί ονομαστικώς, από τον Άρειο μέχρι τους τότε αιρετικούς και διακη-

ρύσσεται η ορθόδοξη διδασκαλία για την τιμητική προσκύνηση των ιερών εικόνων.

Σε ένα σημείο των Πρακτικών γράφεται: «Ασπαζόμαστε δε και τας κυριακάς και αποστολικάς και προφητικές φωνάς, δι' ων τιμάν και μεγαλύνειν εδιδάχθημεν». Αυτή η φράση δείχνει την μεγάλη διαφορά μεταξύ των εμπειρικών θεολόγων, που είναι οι Πατέρες της Εκκλησίας και των φιλοσοφούντων θεολόγων, οι οποίοι, επειδή έχουν ακάθαρτη καρδιά, γίνονται ενεργούμενοι υπό των πονηρών πνευμάτων.

Οι εμπειρικοί θεολόγοι, όπως ήταν οι Προφήτες, οι Απόστολοι και οι Πατέρες, γνωρίζουν από την πείρα τους ότι όταν φθάνη κανείς στην θέα της δόξης του Θεού στην υπόσταση του Λόγου, βλέπει το θείο Φως, υπέρ νόησιν και υπέρ αίσθησιν, οπότε εκεί δεν χωρεί κανέναν στοχασμό, καμμία φαντασία, καμμία πλάνη. Μετά, όμως, την αποκαλυπτική εμπειρία μπορούν να εικονογραφούν τον Χριστό, την Παναγία και τους αγίους, αλλά γνωρίζουν σαφέστατα ότι άλλο είναι τα άκτιστα ρήματα, δηλαδή η αποκαλυπτική εμπειρία, και άλλο είναι τα κτιστά εικονίσματα, που παραπέμπουν στην άκτιστη αυτή δόξα, χωρίς να μπορούν να την εκφράσουν απόλυτα.

Γνωρίζουν, επίσης, οι εμπειρικοί θεολόγοι ότι όσοι ασπάζονται και προσκυνούν τις ιερές εικόνες λαμβάνουν Χάρη από τον Θεό, ανάλογα με την δική τους πνευματική κατάσταση, και δι' αυτού του τρόπου ανάπτει μέσα τους η φλόγα, η επιθυμία για την όραση της ακτίστου δόξης του Θεού.

Μέσα από αυτήν την προοπτική ασπαζόμαστε τον Τίμιο Σταυρό, τις ιερές εικόνες του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων, τα ιερά λείψανα, τα ευλογημένα ιερά αντικείμενα και δοξάζουμε τον Χριστό που έγινε άνθρωπος, θέωσε την ανθρώπινη φύση και μας έκανε μέλη της Εκκλησίας, μέλη του ενδόξου Σώματός Του.

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>